

SVETILKA OB ROVU

MILE KLOPČIČ

*Jaz sem svetilka ob rovu
v starem, zarjavelem okovu.*

*Leta in leta že gledam in vse jih poznam.
Gledam, kako gredo sklonjeni v rudnik
in kako klecajo trudni in mrki iz jam,
kako se krivijo pod lesom,
ki ga nesejo ženi domov, da zaneti,
da bo topleje in da bo laže
nekoliko dalj z družino za mizo posedeti.*

*Poznam ga, ki prišel je s kmetov,
in dobro še pomnim, kakšen je bil njegov korak.
Hodil je, kakor da stopa med žitom,
s pogledom, s kakršnim stopil je zjutraj na prag,
zasenčil oči, se oziral po polju,
pogledal v nebo in si mislil: Bo, bo!*

Pa ni bilo.

*In zdaj je ves drug, ves je naš,
ves blesk je zgubilo njegovo oko,
komaj da v množici še ga spoznam,
kadar na delo in z dela gredo,
le sekiro še krčevito v svoji roki drži,
a na skrivaj obupuje: Nikoli, nikoli ne bo!*

*Leta in leta že gledam in vse jih poznam,
prisluškovala sem njihovim kletvam,
prisluškovala skrbem in željam*

*in vem, kakšne so njihove misli in sanje,
kakšne bolesi in mržnja je v vsakem njih vzdihu,
in da je nevarno njih strašno molčanje.*

Spomini utrujajo in jemljejo mi vid.

*Kako je že bilo takrat?
Jesenski dan, v meglò in mrak zavit,
možje pod zemljo in žene na vrtovih
kopali so, grebli ... za družino ...
Nenadoma vsa se je zemlja zamajala,
sunek preletel je vso dolino,
iz šahtov so siknili rdeči jeziki,
iz rova bušil je dim.*

*Potem so prinesli jih pet ali šest,
pet ali šest ostankov človeških teles,
pet ali šest, ki so še davi bili,
pet ali šest — zdaj so zabili jih v les.*

*In ko so potem jih nosili k pogrebu
in so jim godci koračnico žalno igrali,
so šli mimo mene in jaz sem svetila jim v mrak —
in videla sem, kako jim je klecal korak,
kako so pod črnimi krstami omahovali,
kot da iz rova prihajajo in se krivíjo pod lesom,
ki ga nesejo ženi domov, da zaneti,
da bo topleje in da bo laže
nekoliko dalj z družino za mizo posedeti.*

*Jaz sem svetilka ob rovu
v starem, zarjavelem okovu.
Kmalu oko bom zgubila,
kmalu bom ugasnila.*